

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ผู้ผลิต หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง นำผลการศึกษาไปปรับปรุง และพัฒนาผลิตภัณฑ์ ให้มีความสอดคล้อง และสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับผู้บริโภค โดยมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดให้ประชากรที่จะทำการสำรวจ คือ ผู้บริโภคที่เป็นประชากรในเขตกรุงเทพมหานครที่มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 5,695,956 คน (ข้อมูลกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย: ธันวาคม, 2549: <http://www.dopa.go.th>) ซึ่งประชากรในเขตกรุงเทพมหานครแบ่งตามเขตการปกครองมีทั้งสิ้น 50 เขต ได้แก่

1. เขตพระนคร	2. เขตดุสิต	3. เขตหนองจอก	4. เขตบางรัก
5. เขตบางเขน	6. เขตบางกะปิ	7. เขตปทุมวัน	8. เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
9. เขตพระโขนง	10. เขตมีนบุรี	11. เขตลาดกระบัง	12. เขตยานนาวา
13. เขตสัมพันธวงศ์	14. เขตพญาไท	15. เขตธนบุรี	16. เขตบางกอกใหญ่
17. เขตห้วยขวาง	18. เขตคลองสาน	19. เขตตลิ่งชัน	20. เขตบางกอกน้อย
21. เขตบางขุนเทียน	22. เขตภาษีเจริญ	23. เขตหนองแขม	24. เขตราชบุรีบูรณะ
25. เขตบางพลัด	26. เขตดินแดง	27. เขตบึงกุ่ม	28. เขตสาทร
29. เขตบางซื่อ	30. เขตจตุจักร	31. เขตบางคอแหลม	32. เขตประเวศ
33. เขตคลองเตย	34. เขตสวนหลวง	35. เขตจอมทอง	36. เขตดอนเมือง
37. เขตราชเทวี	38. เขตลาดพร้าว	39. เขตวัฒนา	40. เขตบางแค
41. เขตหลักสี่	42. เขตสายไหม	43. เขตคันนายาว	44. เขตสะพานสูง
45. เขตวังทองหลาง	46. เขตคลองสามวา	47. เขตบางนา	48. เขตทวีวัฒนา
49. เขตทุ่งครุ	50. เขตบางบอน		

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

1.2.1 ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) การกำหนดขนาดตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จากการคำนวณโดยสูตรของ Taro Yamane ซึ่งกำหนดให้มีความเชื่อมั่น 95% ยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน .05 และมีการแจกแจงแบบปกติ (Normal Distribution) ดังต่อไปนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด
e แทน ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{5,695,956}{1+ 5,695,956 (0.05)^2} \\ &= 399.99 \end{aligned}$$

ซึ่งได้ค่าประมาณขนาดตัวอย่างเท่ากับ 400 ตัวอย่าง ได้มาจากการใช้ตารางข้อมูลจำนวนประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ณ เดือนธันวาคม 2549 จำนวน 5,695,956 คน แหล่งข้อมูลจากสำนักงานบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

1.2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Sampling method) ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 400 ตัวอย่างนั้น สำหรับการศึกษานี้ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยสะดวก โดยใช้แบบสอบถามกับผู้ซื้อเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครโดยผู้ศึกษาจะทำการสอบถามผู้ตอบแบบสอบถามก่อนว่าเคยซื้อเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพหรือไม่

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้จะใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นทั้งคำถามปลายปิด และปลายเปิด โดยจัดทำขึ้นจากการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ ให้สอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์ ซึ่งลักษณะและข้อคำถามในแบบสอบถามผู้ศึกษาได้แบ่งเป็น 4 ส่วน ในแต่ละส่วนมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ส่วนตัว/เดือน

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ ได้แก่ ประเภทเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพที่ซื้อ เหตุผลในการซื้อเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ บุคคลที่มีอิทธิพลในการซื้อ โอกาสในการซื้อ สถานที่ซื้อ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ เป็นระดับการวัดข้อมูลอันตรภาคชั้น (Interval Scale) แบบใช้สเกลวัดระดับความสำคัญ โดยเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับมีดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

การแปลงผลใช้หลักเกณฑ์การให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้น จากสูตรการคำนวณความกว้างของชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{พิสัย} &= \text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด} \\
 \text{จำนวนชั้น} &= 5 \text{ ชั้น} \\
 \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} = 0.80
 \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ยระดับความสำคัญของระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคเกี่ยวกับส่วนประสมการตลาดที่ได้ คือ

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00	แสดงว่ามีความสำคัญมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20	แสดงว่ามีความสำคัญมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40	แสดงว่ามีความสำคัญปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60	แสดงว่ามีความสำคัญน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80	แสดงว่ามีความสำคัญน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเครื่องตีพิมพ์เพื่อสุขภาพ

2.2 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้มีการทดสอบความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบก่อนกับกลุ่มทดสอบ

การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม ความครอบคลุมเนื้อหา การใช้ภาษาที่ถูกต้อง และโครงสร้างของแบบสอบถาม เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มทดสอบ

การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้กลุ่มทดสอบจำนวน 30 ชุด จากนั้นนำแบบสอบถามมาคำนวณค่าความเชื่อมั่น เรียกว่า "สัมประสิทธิ์อัลฟา" (α : Coefficient) โดยวิธีของ Cronbach ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เครื่องตีพิมพ์เพื่อสุขภาพ ใช้วิธีสำรวจ (Survey Method) พร้อมกับศึกษาทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้แบ่งออกเป็น

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยจะเก็บข้อมูลจากประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งการรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษานี้ จะใช้วิธีการสำรวจจากการตอบแบบสำรวจของกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าจากแหล่งต่างๆ เช่น ตำรา หนังสือพิมพ์ วารสาร เอกสารทางวิชาการ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้มาลงรหัสแล้วนำไปประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science for Window) และสำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการหาค่าสถิติพื้นฐานเพื่ออธิบายคุณลักษณะทางด้านประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม พฤติกรรมการซื้อของผู้ตอบแบบสอบถาม และการให้ระดับความคิดเห็นต่อส่วนประสมการตลาด ได้แก่

4.1.1 ค่าความถี่ (Frequency Distribution)

4.1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

4.1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{x}$)

4.1.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD)

4.2 สถิติอ้างอิง (Inference Statistics) เพื่อใช้วิเคราะห์ผลกระทบของตัวแปรต่าง ๆ โดยการใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ 1 กับตัวแปรที่ 2 ที่ศึกษา โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้แก่

4.2.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ Chi-Square ทดสอบความสัมพันธ์

4.2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)